

סיומוי הדינים העולים מנוסקנת הגמרא בדף היומי

קידושין דף כ"ב למסקנא

דף כ"ב ע"א

א. עבד הרוצה להישאר אצל אדונו לאחר שש ולהירצע, צריך לומר שני פעמים 'אהבתי את אשתי ואת בני', שנאמר 'אמר יאמר'. אמירה אחת בתחילת פרוטה אחרונה של סוף שש, שנאמר 'העבד' שיאמר כשהוא עבד, ואמירה נוספת בסוף פרוטה אחרונה, שנאמר 'לא אצא חפשי', שיאמר בשעת יציאה.

ב. באלו האופנים אין עבד נרצע: א) יש לעבד אשה ובנים ולרבו לא, שנאמר כי אהבך ואת ביתך. ב) יש לרבו אשה ובנים ולעבד לא, שנאמר אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני. ג) הוא אוהב את רבו ורבו אינו אוהבו, שנאמר כי טוב לו עמך. ד) רבו אוהבו והוא אינו אוהב את רבו, שנאמר כי אהבך. ה) הוא חולה ורבו אינו חולה, שנאמר כי טוב לו עמך. ו) רבו חולה והוא לא, שנאמר עמך. ואם שניהם חולים, נסתפקו בגמרא אם נרצע או לא.

ג. 'כי טוב לו עמך', עמך במאכל עמך במשתה, שלא תהא אתה אוכל פת נקיה והעבד פת קיבר, אתה שותה יין ישן והוא חדש, אתה ישן על גבי מוכין והוא על גבי תבן, מכאן אמרו כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו.

ד. האדון חייב במזונות האשה והבנים של עבדו.

דף כ"ב ע"ב

א. בית דין נותנים את אזנו של נרצע על הדלת, ודוקר באוזן והולך עד שמגיע אצל דלת. וצריך שתהא הדלת עומדת ולא עקורה.

ב. מה נשתנה אוזן מכל אברים שבגוף, אמר הקדוש ברוך הוא אוזן ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי כי לי בני ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים,

סיכומי הדינים העולים ממסקנת הגמרא בדף היומי

והלך זה וקנה אדון לעצמו ירצע. ומה נשתנה דלת ומזוזה מכל כלים שבבית, אמר הקדוש ברוך הוא דלת ומזוזה שהיו עדים במצרים בשעה שפסחתי על המשקוף ועל שתי המזוזות ואמרתי כי לי בני ישראל עבדים, ולא עבדים לעבדים, והוצאתים מעבדות לחירות, והלך זה וקנה אדון לעצמו, ירצע בפניהם.

ג. עבד כנעני נקנה בכסף ובשטר ובחזקה, שנאמר 'זהתנחלתם אותם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה', הקישן הכתוב לשדה אחוזה. ואינו חוזר לבעלים ביובל, שנאמר 'לעולם בהם תעבודו'. ונקנה גם בחליפין וגם במשיכה.

ד. כיצד במשיכה? תקפו ובא אצלו קנאו, קראו ובא אצלו לא קנאו. והבהמה נקנית כשקורא לה והיא באה, שהיא הולכת על דעת רבה, אבל העבד הולך מדעתו. ועבד קטן דינו כבהמה.

ה. כיצד בהמה נקנית במסירה? אחזה בטלפה, בשערה, באוכף שעליה, בשליף שעליה, בפרומביא שבפיה, ובזוג שבצוארה, קנאה. כיצד במשיכה, קורא לה והיא באה, או שהכישה במקל ורצתה לפניו, כיון שעקרה יד ורגל קנאה. וי"א עד שתהלך לפניו מלא קומתה.

ו. כיצד העבד נקנה בחזקה? התיר מנעלו לרבו, או הוליך כליו אחריו לבית המרחץ, הפשיטו, הרחיצו, סכו, גרדו, הלבישו, הנעילו, הגביהו (העבד לרבו), קנאו.

ז. ואם הגביה האדון את עבדו, לתנא קמא לא קנאו. ולרבי שמעון, קנאו, כי הגביה גדולה מחזקה שקונה בכל מקום.

ח. שפחה כנענית אינה נקנית בביאה, גם אם בא עליה האדון שלא כדרכה.

ל

אומץ יקר!

דוח לנו על תיקון טעות, שגיאת כתיב, הערה, או כל תגובה אחרת, בכחובת: 7600235@gmail.com. אין לעשות שימוש מסחרי בסיכום זה או בחלק ממנו.

להצטרפות שלחו דואר לכחובת: 7600234@etrog.net.il